

„Chléb z nebe“

Hošťálková 16. 10. 2016

Písně: 549, pěv.sbor, 551, 682,158, 453

Čtení Písma: Žalm 103, 1 - 13

Text kázání: ev.Matouše 4, 3 - 4

Milí bratři a sestry,

s přibývajícím počtem obyvatel na naší planetě se otázka chleba - lidské obživy - dostává stále více do popředí světového zájmu. K tomu se přidávají různé přírodní katastrofy – hurikán na Haiti, záplavy v Severní Koreji..., hlad na zemi působí také člověk svými válečnickými ambicemi např. ve válkou zmítané Sýrii... Svět se dělí ještě jinak než jen podle zeměpisných a politických hledisek. Možná že právě ta nejožehavější hranice probíhá někde mezi sytými a hladovými.

Jsou země, které žijí nadbytkem a blahobytem, a pak tu jsou země jiné (a těch je většina), kde je nedostatek, bída a strádání. A když se na to podíváme ještě z jiného úhlu - jsou země, kde lidé předčasně umírají pro blahobyt, který si vybuovali (jsou tu mnohé civilizační choroby) a země, kde lidé doslova umírají hladem. Mít se příliš dobře je podle názorů některých odborníků stejně tak nebezpečné jako strádat a žít v bídě. Nebezpečí blahobytu ale není zatím tak děsivé a alarmující jako nebezpečí hladu. A tak na jedné straně si lidé dobrovolně odříkají, moří se hladem, drží různé diety, počítají kalorie, aby nepřibývali na váze a tak se vyvarovali všech neblahých důsledků, které by mohly ovlivňovat jejich zdraví; a na straně druhé lidem nedává spát starost o to, jak uspokojit nejzákladnější lidské potřeby, jak opatřit chléb dětem.

Ve své základní podobě a skutečnosti nebyl tento problém neznámý ani Pánu Ježíši. Můžeme si námatkou připomenout oddíl v „Kázání na hoře“ o starosti o chléb, který může vyústit až v úzkostlivou a chorobnou péči, paniku a strach z budoucnosti (Mt 6,25-34); nebo si vzpomeňme na Ježíšovo podobenství „O boháči a Lazarovi“ (Lk 16,19), na jeho slova z jiného podobenství: **„Hladověl jsem a dali-nedali jste mi jíst“** (Mt 25,35), také na jeho prosbu o denní (vezdejší) chléb vloženou do „Modlitby Páně“. To vše svědčí o tom, že Pán Ježíš měl v tomto směru mimořádné porozumění pro potřeby člověka. Nesmlouvavě pranýřoval sociální nespravedlnost, která mezi lidmi vládne. Jeho slova, týkající se této záležitosti, jsou vlastně stálou obžalobou a zneklidněním svědomí bohatých, sytých a přesycených, těch, kteří kupí jmění. On sam se solidarizoval s lidmi trpícími a odstrčenými a svou nejvlastnější tvář nám na tomto světě nastavuje ve svých „nejmenších bratřích“ - potřebných, ukřivděných, poznamenaných nejrůznější bídou.

Určitě to bylo velké provinění nás křesťanů, když jsme si mysleli, že je to tak na našem světě zařazeno a v pořádku, aby vedle paláců bohatých se krčily chatrče Lazarů prolezlé špínou, hladem a nemocemi, nebo aby před honosnými katedrálami, do kterých bylo soustředěno veliké bohatství, postávali žebráci, kteří natahovali své ruce po milodarech. Možná, že právě za to církev dnes nejvíc trpí, a nijak se z toho nemůžeme vymluvit. Taková určitě nebyla a není Kristova vůle, aby jeden užíval a plynul a druhý vedle něj umíral hladem. Nemůžeme za tím nevidět naši lidskou zvláštnost, sobectví, sebelásku, lhostejnost.

Ale toto všechno je jenom jedna stránka celé věci. Na stránku druhou upozorňuje Ježíšovo slovo, které pověděl při onom „pokušení na poušti“; ta slova zní ve Starém zákoně velmi podobně (Dt 8,3) - četli jsme je v úvodu: **„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst“**. Mohli bychom tomuto slovu rozumět také asi takto: *„Nemyslete si, že chléb může vyřešit všechny problémy člověka a tohoto světa“*.

Člověk je opravdu v pokušení vidět v chlebu a jeho dostatku jakýsi všelék na všechny nemoci tohoto světa. Domnívá se, že chléb a všechno, co si za ním můžeme představit, je jediná skutečná cesta k tomu, o čem člověk jenom snil a nazýval to jakkoli, třeba rájem na zemi. Kolik víry bylo v druhé polovině minulého století vkládáno právě do „chleba“. Říkalo se a věřilo tomu, že *„až lidé budou mít všeho dostatek, přestanou krást, páchat pro peníze jeden na druhém násilí, nebudou si závidět, budou spořádaně žít, nebude vykořisťovatelů ani vykořisťovaných“*. Dnes můžeme - už s odstupem času - posoudit, do jaké míry to bylo očekávání reálné, do jaké míry se nám to podařilo. Faktem prostě zůstává (a bude tomu tak vždy), že chléb a jeho dostatek spasitelem není a že se mu hřích ze světa sprovodit nepodařilo. Stačí si přečíst noviny, nebo se večer podívat na zprávy, abychom neustále znovu poznávali, že to, v čem žijeme, rájem určitě není, že oběma nohama stojíme v hříšném světě.

Pán Ježíš sám to říká: *„Pouze chléb člověku nestačí“*. Nijak jej o tom nepřesvědčuje, nepodává k tomu žádné argumenty; ale za tímto jeho slovem jakoby dál stálo: *„Však to poznáte sami a sami na to také přijdete“*. Chléb buduje a podepírá pouze materiální základnu lidského života - je prostředkem k tělesnému životu. Jistěže i tím je podmíněn pocit lidského štěstí, spokojenosti, jistoty, radosti ze života. Ale nemá-li být lidský život jen živočišnou záležitostí je k tomu potřebné ještě něco dalšího, většího. A Pán Ježíš o tom mluví jako o *„slovu, které vychází z Božích úst“*. Člověk, který dnes cítí toto vnitřní manko svého života, mluví o tom, že se potřebuje kulturně vyžít, potřebuje hudbu, knihu, zábavu, umění, samozřejmostí je internet, sport a mnoho dalšího. A přece ani toto všechno ještě nemůže nahradit to, o čem mluví Pán Ježíš - *„slovo, které vychází z Božích úst“*.

On chce každému z nás prostě povědět: *„Bůh si přeje do tvého života mluvit, chce tvůj život svým slovem utvářet a formovat jej ke svému obrazu, abys byl člověkem lásky, milosrdenství, dobroty, pravdy, spravedlnosti. Chce tvé přirozené, sobecké srdce, které samo od sebe myslí jen na sebe, prohřívá láskou, která žije v úzkém a bezprostředním vztahu k Bohu a bližnímu. Temná místa tvého života chce prostoupit svým světlem, a svým slovem tě chce na sebe neustále upomínat jako Ten, před kterým stojíš ve stálé odpovědnosti, protože bez této odpovědnosti skutečný, plný a pravý život není možné žít.“*

Ale Bůh nás chce svým slovem také pozvedat, když klesáme, když se propadáme do malomyslnosti, když se dostáváme na pokraj zoufalství, když jsme sami sobě svědky své marnosti a nicotnosti. I v takové chvíli chce tebe-mě ujistit, že On „dílo svých rukou“ nikdy neopustí; sděluje nám svůj spásitelný plán i cestu, kterou se máme pouštět. Nejde mu o to, aby nám jen rozkazoval a mistroval nás, mluví k nám jako Otec ke svým dětem. V tom je obsažena veliká radost evangelia: Sám Bůh se ti dává ve tvém životě k dispozici. Podává ti ruku, můžeš se jí chopit. Nabízí ti důvěru a dává ti své slovo, na které se můžeš spolehnout. Kde jinde to dokázal přesvědčivěji než právě v Ježíši Kristu, který byl tím Slovem, které bylo učiněno tělem, jak to dosvědčuje evangelista Jan. On člověku slouží jako orientace života - tvého-mého. Ježíš tu je pro mne, pro tebe, položil za nás svůj život.

Při dnešním shromáždění vzdáváme Pánu Bohu náš dík za dary polí a zahrad, za chléb a všechno potřebné k našemu životu - v ničem nemáme nedostatek. Jistěže na tom má svůj velký podíl také lidská práce a umění. A přece Boží otcovská láska na nás myslela už na samém počátku; tehdy, když ve svém stvořitelském záměru a své prozíravosti dávala každému zrnu životodárnou moc, aby bylo schopno vydat užitek - stý, šedesátý, nebo alespoň třicátý a když dala třeba bramboře schopnost, aby z ní vyrostlo celé hnízdo. Poděkování této Boží lásce patří i za to, že **„dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“** (Mt 5,45). A přece právě v této chvíli vděčnosti nemáme a nesmíme zapomínat na to, že **„ne jenom chlebem bude člověk živ“**. I hmotná zajištěnost života a z ní odvozená jistota může být jen jistotou falešnou. Tomu, který se držel právě takové jistoty Pán Ježíš poví: **„Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?“** (Lk 12,20). Záruka života prostě není jen ve „chlebě“.

Pán Ježíš toto slovo u evangelisty Jana (6.kap.) jakoby rozvinul v celé kázání: **Boží chléb je ten, který sestupuje s nebe a dává život světu... Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit... Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, bude živ navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“**

A kde jinde než právě ve Večeři Páně se snoubí pozemský chléb s tím „chlebem shůry“, aby nám zvěstoval vykoupení a věčný život. **„Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život... Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“**

Amen.